

9. Яцюк О. В. Світовий досвід організації фахового навчання / О. В. Яцюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – № 6. – С. 126 – 132.

10. Ukraine Country Profile: Human Development Indicators / Показники людського розвитку України за дослідження ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdrstats.undp.org/en/countries/profiles/UKR.html>

11. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>

REFERENCES

Adrianov, V. "Natsionalnoe bogatstvo, prirodnye i trudovye resursy Rossii" [National wealth, natural and human resources of Russia]. *Obshchestvo i ekonomika*, no. 4-5 (2003): 127-130.

Antoniuk, V. "Otsinka ta zabezpechennia rozvytku liudskoho kapitalu Ukrainy" [Assessment and provision of human capital Ukraine]. *Avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.07, 2008.*

Ekonomika znaniy i innovatsiy: perspektivy Rossii [Knowledge economy and innovation: Prospects for Russia]. Moscow: Ekonomicheskii f-t MGU; TEIS, 2007.

Korchagin, Yu. "Shirokoe poniatie chelovecheskogo kapitala" [Broad concept of human capital]. http://www.lerc.ru/Ofitsiinyi_sait_Human_Development_Reports.www.hdr.undp.org/Ofitsiinyi_sait_Derzhavnoho_komitetu_statystyky_Ukrainy.http://ukrstat.gov.ua

Proshak, H. V. "Liudskiy kapital v umovakh formuvannia natsionalnoi ekonomiky Ukrainy" [Human capital in the context of the national economy of Ukraine]. *Dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.03, 2008.*

Sheviakov, A. Yu. *Izmerenie ekonomicheskogo neravenstva* [Measurement of economic inequality]. Moscow: Leto, 2002.

"Ukraine Country Profile: Human Development Indicators". <http://hdrstats.undp.org/en/countries/profiles/UKR.html>

Yatsiuk, O. V. "Svitovyi dosvid orhanizatsii fakhovoho navchannia" [World experience of professional training]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 6 (2005): 126-132.

УДК 339.94(1-04)

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: «THINK GLOBAL, ACT LOCAL»

© 2014 ШУБА М. В.

УДК 339.94(1-04)

Шуба М. В. Транскордонне співробітництво: «Think Global, Act Local»

Метою статті є розгляд транскордонного співробітництва в симбіозі глобального і локального, тобто у процесах глокалізації. При аналізі, систематизації та узагальненні наукових праць багатьох учених у статті було розглянуто сутність транскордонного співробітництва, систематизовано погляди дослідників на визначення понять «регіон», «прикордонний регіон», «транскордонний регіон», а також «глокалізація». У результаті дослідження виокремлено твердження, на яких може базуватися транскордонне співробітництво. Проаналізовано процес глокалізації як стратегію поєднання глобальних і локальних інтересів і орієнтацій. Обґрунтовано, що транскордонні регіони повинні виступати центрами економічної активності та сприяти успішній інтеграції країн у світову економічну систему, а процес глокалізації має зменшити вже існуючі протиріччя в розвитку транскордонних регіонів і підготувати їх до можливих нових загроз і ризиків.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, глокалізація, регіон, транскордонний регіон, глобалізація.

Бібл.: 19.

Шуба Марина Володимирівна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: marinashuba@ukr.net

УДК 339.94(1-04)

Шуба М. В. Трансграничное сотрудничество: «Think Global, Act Local»
Целью статьи является рассмотрение трансграничного сотрудничества в симбиозе глобального и локального, т. е. в процессах глокализации. При анализе, систематизации и обобщении научных трудов многих ученых в статье была рассмотрена сущность трансграничного сотрудничества, систематизированы взгляды исследователей на определение понятий «регион», «приграничный регион», «трансграничный регион», а также «глокализация». В результате исследования выделены утверждения, на которых может базироваться трансграничное сотрудничество. Проанализирован процесс глокализации как стратегия сочетания глобальных и локальных интересов и ориентаций. Обосновано, что трансграничные регионы должны выступать центрами экономической активности и способствовать успешной интеграции стран в мировую экономическую систему, а процесс глокализации должен уменьшить уже существующие противоречия в развитии трансграничных регионов и подготовить их к возможным новым угрозам и рискам.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, глокализация, регион, трансграничный регион, глобализация.

Библ.: 19.

Шуба Марина Владимировна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры международных экономических отношений, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

E-mail: marinashuba@ukr.net

UDC 339.94(1-04)

Shuba M. V. Cross-border Cooperation: «Think Global, Act Local»

The aim of the article is to examine the cross-border cooperation in the symbiosis of global and local, which is glocalization processes. By analyzing, systematizing and summarizing the scientific work of many scholars, the article considered the essence of cross-border cooperation, systematized the views of researchers on the definition of the concepts of "region", "border region", "cross-border region," as well as "glocalization". The study highlighted the statements, which can be a base for cross-border cooperation. The process of glocalization as a strategy combination of global and local interests and attitudes were analyzed. It was proved that the cross-border regions should act as centers of economic activity and contribute to the successful integration of countries into the world economic system, and the process of glocalization is to reduce the existing contradictions in the development of cross-border regions and to prepare them for possible new threats and risks.

Key words: cross-border cooperation, glocalization, region, cross-border region, globalization.

Bibl.: 19.

Shuba Maryna V. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer of the Department of International Economic Relations, V. N. Karazin Kharkiv National University (pl. Svobody, 4, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: marinashuba@ukr.net

У сучасному світі, що характеризується взаємозв'язком і постійним розвитком процесів глобалізації, інтеграції та регіоналізації, невід'ємною складовою є процес транскордонного співробітництва.

В умовах глобалізації транскордонне співробітництво розглядається як важливий напрямок інтеграційної стратегії держави та її регіонів, що передбачає введення спеціальних інструментів регулювання соціально-економічних процесів і забезпечення їх стійкості, сприятливого інвестиційного клімату, формування і розвитку бізнес-середовища регіону.

Глокальні процеси як симбіотичний зв'язок глобального і локального у транскордонних регіонах розглянуто в роботах З. Баумана, А. Б. Голуба, М. М. Кожевнікова, В. В. Козіна, М. Л. Пашкевича, В. О. Писачкіна, Р. Робертсона, В. Г. Шведова та ін. Незважаючи на відносно велику кількість публікацій зарубіжних і вітчизняних учених, присвячених проблематиці транскордонного співробітництва, ряд питань, зокрема можливості використання процесів глокалізації для адаптації транскордонних регіонів до існуючих протиріч у власному розвитку, усе ще залишаються недостатньо вирішеними.

Мета статті: розглянути транскордонне співробітництво в симбіозі глобального і локального, тобто у процесах так званої локалізації.

Одним із визначень глобалізації є таке: глобалізація – це об'єктивний процес розмивання національних кордонів як наслідок пошуку прибуткових сфер відтворення капіталу у всіх його формах (виробничих, фінансових, трудових економічних ресурсів), що приводить до взаємодії, взаємозалежності, взаємопереплетіння національних економік і формування глобального ринку та світової економічної системи» [1].

Глобалізація, за визначенням Р. Робертсона, – іманентний «діалектичний» процес, який визначається серією емпірично фіксованих змін, різномірних, але об'єднаних логікою перетворення світу в «Єдине місце» [2]. Єдність світу передбачає той факт, що умови і характер соціальних взаємодій у будь-якій точці світу одні й ті ж, події у вельми віддалених точках світу можуть бути умовами або навіть елементами одного процесу соціальної взаємодії. Світ стає єдиним, позбавленим істотних бар'єрів і дроблення на специфічні зони соціальним простором.

На думку Турвала Столтенберга – норвезького політика та одного із засновників Баренцева Євроарктичного співробітництва, в умовах глобалізації економіки посилюється значення транскордонного співробітництва. Віддаленості більш не існує, країни і регіони наблизилися один до одного завдяки глобалізації, і це підсилює потребу у транскордонному співробітництві [3].

Транскордонне співробітництво набуває нового осмислення в контексті *глокалізації* – глобальні тенденції, концентруючись у конкретних регіонах, привносять у регіональний розвиток свою специфіку, роблячи його глокальним. Одним із способів реалізації даних тенденцій і виступає транскордонне співробітництво.

Транскордонне співробітництво, з одного боку, – складова системи міжнародних відносин у формі існуючих або потенційних економічних і гуманітарних видів взаємодії між суб'єктами міжрегіональної спів-

праці суміжних держав. З іншого боку, воно є складовою регіонального розвитку. На практиці транскордонне співробітництво є комплексом форм та інструментів взаємодії між партнерами, які здійснюють торговельно-економічний обмін, кооперативні зв'язки у господарському секторі, рекреації та охороні навколишнього середовища, а також реалізують інші форми взаємовигідного партнерства.

Призначення транскордонного співробітництва полягає в тому, що кордон не повинен бути фактором, який розділяє, а має бути фактором співробітництва і спільного розвитку.

Подібне співробітництво може базуватися на таких твердженнях:

- ★ партнери, а не конкуренти;
- ★ усунення негативних наслідків існування кордону;
- ★ установлення взаємодії через кордон;
- ★ думай глобально, дій локально (загальні зусилля, щоб знайти місце вирішення для глобальних проблем);
- ★ різноманітність є надбанням, а не перешкодою;
- ★ безпрограшна ситуація.

Транскордонне співробітництво, як сегмент міжнародних економічних відносин, не тільки допомагає вирівнювати рівні соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів сусідніх держав, а й сприяє зближенню їх національних економік та інтеграції.

Ключовим поняттям транскордонного співробітництва є регіон.

Більшість сучасних науковців визначають регіон як адміністративно-територіальну одиницю, яка визначається певними характеристиками (культурними, демографічними, економічними або іншими), котрі відрізняють її від інших територій держави.

Поширеним підходом є трактування регіону як народногосподарського комплексу країни, що відрізняється природними умовами і господарською спеціалізацією, або як адміністративно-територіальної одиниці поділу країни [4, с. 19].

О. Г. Гранберг визначає регіон як територію, що відрізняється від інших територій за низкою ознак і характеризується певною цілісністю, взаємопов'язаністю її складових елементів [5, с. 99].

С. Романюк визначає регіон як найбільшу адміністративно-територіальну одиницю субнаціонального рівня, що має виборну владу, юридичну незалежність і власний бюджет [6, с. 67].

Сучасна концепція «Європа регіонів» ґрунтується на закріпленому Європарламентом у Хартії регіоналізму (1988 р.) понятті «регіон» як гомогенний простір, що має фізико-географічну, етнічну, культурну, мовну спільність господарських структур та історичної долі [7].

Регіон як просторово-часова і смислова одиниця організації суспільного життя є порівняно стійким утворенням. Його конфігурація визначається статикою історично сформованого пейзажу, який відбився в системі адміністративно-територіального поділу країни, і дина-

мікою поєднання внутрішніх і зовнішніх зв'язків, баланс яких відображається на життєздатності та стійкості території в існуючих кордонах. Одночасно регіон є чутливим до впливу глобальних процесів [8].

Підсумовуючи наведені вище підходи щодо визначення поняття «регіон», нами пропонується розглядати його як складну, багатокомпонентну, цілісну територіальну соціально-економічну систему, що динамічно й перманентно адаптується до змін у внутрішньому й зовнішньому середовищі.

Значна увага в системі транскордонного співробітництва приділяється розумінню поняття «прикордонний регіон» і «транскордонний регіон».

Згідно з І. Студенниковим «прикордонний регіон – це адміністративно-територіальна одиниця, що знаходиться на рівні, наступному після державного, і розташована безпосередньо уздовж державного кордону ...» [9, с. 141].

За Н. Мікулою, прикордонний регіон визначається як «... територія, що охоплює одну або декілька адміністративно-територіальних одиниць однієї держави та прилягає до державного кордону ...» [10, с. 27].

А. Баян визначає прикордонний регіон як «... систему просторової територіальної реальності у складній взаємодії внутрішніх однорідних, але не уніфікованих фізико-географічних, економічних, етнокультурних складових і впливу зовнішніх факторів суміжних територій, просторів» [11, с. 9].

Прикордонні регіони є суб'єктами транскордонного співробітництва і складовими транскордонного регіону – певної території, яка характеризується наявністю схожих природно-географічних умов і охоплює прикордонні регіони двох або кількох держав, що мають спільний кордон [12, с. 55]. Поняття «транскордонний регіон» необхідне для характеристики певної території, яка охоплює суміжні території сусідніх держав. Наявність кордону є тим чинником, що визначає транскордонний регіон серед сукупності територіальних утворень [10, с. 33].

На думку Н. Луцишин, «...транскордонний регіон – це наявність щонайменше двох територій різних країн, що мають спільний державний кордон, між якими встановились тісні виробничі та соціально-економічні зв'язки» [13, с. 54].

У цьому контексті І. Журба розглядає транскордонний регіон як:

- ✦ базу формування євро регіону та міжнародного співробітництва;
- ✦ частину світового економічного простору, що має ресурсну базу і певну свободу дій для входження у світову економіку;
- ✦ суб'єкт національно-господарського комплексу країни, що акумулює сучасні технології регіонального управління для досягнення якнайкращої структури валового регіонального продукту;
- ✦ частину національної інноваційної системи, що забезпечує реалізацію її цільових показників і напрямів [14, с. 10].

Проблема розвитку транскордонних регіонів містить у собі багато протиріч, характерних для сучасного етапу розвитку. В основному це протиріччя між глобалізацією економіки, що спирається на широку лібералізацію міждержавних економічних відносин, і протекціоністською сутністю держав; культурною уніфікацією в рамках глобалізму і національною (регіональною) культурною ідентичністю; багатими (центральними) і бідними (периферійними) країнами і районами країн; міжнародною регіональною інтеграцією (співробітництвом) країн та їх суверенітетом; політичними центрами, які прагнуть зміцнити або зберегти владу вертикаль, і підлеглими їм територіями, охочими до розширення своїх прав і повноважень і зокрема в тому, що стосується міжнародної діяльності. По суті, ці протиріччя можна звести до проблеми співвідношення однорідності та відмінностей (континуальності та дискретності) у динаміці світового простору, в якій ключову роль відіграють державні кордони і прикордонні території [15].

Розуміючи та приймаючи ці протиріччя, необхідно використовувати всі можливості для того, щоб вони не стали перепоною на шляху подальшого розвитку транскордонних регіонів. Стратегією адаптації транскордонних регіонів до існуючих протиріч у власному розвитку є глокалізація.

Явище глобалізації, з одного боку, і локалізації, з іншого, у наш час одержало визначення *глокалізації*. Глокалізація як категорія соціальної філософії, у кінцевому рахунку, являє собою діалектику глобального і локального.

Саме слово «глокалізація» амбівалентно за своїм складом, воно поєднує значення антонімів «глобальний» і «локальний». Це рідкісний приклад слова-оксюморона.

Термін «глокалізація» покликаний підкреслити двоаспектність процесу глобалізації, співвіднесеність і взаємопроникнення глобального і локального. Аналіз явища глобалізації показує парадоксальність сучасного суспільства: чим виразніше стає процес глобалізації, тим більш затребуваною виявляється різноманітна (культурна, економічна, історична та ін.) локальна специфіка різних територій [16].

«Мислити глобально, діяти локально» – девіз Римського клубу, що вперше з'явився у 60-х роках минулого століття, отримав у даний час можливість для всебічного та послідовного дослідження. Так, англійський соціолог Роланд Робертсон, який запропонував дуже вдалий термін «глокалізація», стверджує, що глобальні та локальні тенденції взаємодоповнюювані і взаємопроникають одна в одну, хоча в конкретних ситуаціях можуть прийти у зіткнення [17].

«Глобальне» і «локальне» – фундаментальні прояви сучасної реальності. Р. Робертсон виявляє два аспекти в процесах глобалізації: глобальна інституціоналізація життєвого світу і локалізація глобальності. Глобальна інституціоналізація життєвого світу тлумачиться як організації повсякденних локальних взаємодій і соціалізації безпосереднім впливом макроструктур світового порядку (системи взаємозалежності суспільств, що існують у рамках національних держав). Другий аспект у схемі – локалізація глобальністю – відображає тенденцію здій-

снення глобального через локальне. У даному випадку «глобальне» є не тільки «інтернаціональне», але і «локальне» тією мірою, в якій останнє глобалізоване [2].

Глокалізація, за визначенням З. Баумана, є процесом, який об'єднує тенденції глобалізації та локалізації, який засновано, перш за все, на перерозподілу привілеїв та дискримінації, багатства та бідності, сили і безсилля, свободи та залежності. Це процес рестратифікації світу, що базується на нових принципах, процес створення нової ієрархії світового масштабу. У ході цього процесу те, що для одних стає результатом вільного вибору, для інших виглядає неминучим ударом долі [18, с. 102]. Природні процеси розвитку йдуть відразу в обидві сторони, глобальності та локальності, глокалізація, по суті, веде до того, що глобальність виявляється не якимось одновимірним простором, але транс-локальністю, стає мірою зростаючого зближення полюсів глобальності та локальності [19].

Термін «глокалізація» характеризує собою стратегію поєднання глобальних і локальних інтересів і орієнтацій (у політиці, економіці, культурі і т. ін.). У багатьох сенсах термін «глокалізація» відповідає поняттю «новий регіоналізм». На відміну від «регіоналізму» середини ХХ сторіччя він реалізується, як правило, знизу, а не зверху, включає, крім економічних питань, проблеми екології та безпеки, а його дійовими особами, поряд з державами, виступають соціальні та культурні інституції [19].

Глокалізацію не слід розуміти як збереження місцевих особливостей «доглобальної епохи». Вона виводить ці особливості з-під опіки національних держав прямо в глобальний світ, забезпечуючи розвиток одночасно на планетарному і регіональному рівнях. На багатьох континентах розвиваються особливі економічні зони, що поєднують регіони, які юридично належать до різних держав, але практично набагато сильніше пов'язані між собою.

Поштовх нинішнім процесам регіоналізації дали події на внутрішньодержавному, субнаціональному рівні: загострення міжетнічних конфліктів, зміцнення мікрорегіонів, односторонні глобалізаційні тенденції. Крім того, суб'єкти глобальної економіки, у свою чергу, стали розуміти, що загальна універсалізація життєвих стандартів тільки шкодить динаміці ринку [19].

Унітарна національна держава була стрижневою політичною моделлю епохи модерну, проте в даний час оптимальний розвиток може здійснюватися тільки через регіони. Наприклад, на зміну «Європі національних держав» усе більш наполегливо приходить «Європа регіонів», і цей процес набирає силу саме з причини загальноєвропейської інтеграції. Так, макро-і мікрорегіональні рівні формують єдину, але різноманітну регіонально-континентальну мережу, де прямі контакти між регіонами, відкриті завдяки загальній валюті, роблять державну бюрократію зайвою.

З точки ж зору глокалізації цей процес виглядає зовсім інакше. Щоб не розчинитися в потоці глобальної, усередненої мас-культури, кожен регіон просто змушений створювати свій унікальний бренд, відомий

у світовому контексті. Глокалізація змінює колишнє геополітичне суперництво централізованих національних держав мережевою гео економічною конкуренцією і прямим геокультурним обміном між різними регіонами. Причому ці регіони зі своїми унікальними брендами спочатку можуть виникати і як віртуальні проекти.

Уся світова політика в процесі глокалізації трансформується з міждержавної у внутрішньоглобальну. Але в процесі цієї трансформації все більш виявляється і наростає різниця між позиціями «вертикального», ієрархічного глобалізму і «горизонтальної», мережевої трансрегіональності. Перша позиція висловлює об'єднані інтереси глобальних монополій і державних бюрократій. Друга – намагається вирішувати всі найбільш важливі проблеми в контексті трансрегіонального світогляду.

Взаємодія цих позицій дозволяє переосмислити процеси глобалізації в умовах сучасного світу, а також зв'язати уявлення про глокалізацію з процесами формування в межах кожної окремої культури осередків інших культур, що сприяють взаємодії із вихідною культурою [19].

ВИСНОВКИ

Таким чином, саме транскордонні регіони повинні виступати центрами економічної активності та сприяти успішній інтеграції країн у світову економічну систему. А процес глокалізації має зменшити вже існуючі протиріччя в розвитку транскордонних регіонів і підготувати їх до можливих нових загроз і ризиків. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Старостіна А.** Сутність та практичне застосування методики конструювання категоріального апарату економічної науки (на прикладі понять «глобалізація» та «підприємницький ризик») / А. Старостіна, В. Кравченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 128. – С. 5 – 10.
- 2. Robertson R.** Discourses of globalization: Preliminary considerations / R. Robertson, H. Knondker // International sociology. – L., 1999. – Vol. 13, № 1. – P. 25 – 40.
- 3.** Глобализация и границы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://barentsobserver.com/ru/norway/globalizaciya-i-granicy>
- 4.** Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія / За ред. проф. З. С. Варналія. – К. : Знання України, 2005. – 498 с.
- 5. Гранберг А. Г.** Основы региональной экономики : учебник для вузов / А. Г. Гранберг ; Гос. ун-т «Высшая школа экономики». – 4-е изд. – М. : ГУ ВШЭ, 2004. – 495 с.
- 6.** Інститути та інструменти розвитку територій: На шляху до європейських принципів / Київ. центр Ін-ту Схід-Захід ; за ред. С. Максименка. – К. : Міленіум, 2001. – 244 с.
- 7. Каримова А. Б.** Регионы в современном мире / А. Б. Каримова // СОЦИС. – 2006. – № 5. – С. 32 – 41.
- 8. Козин В. В.** Глобализация, глокализация, регионализм: дискурс становления и развития / В. В. Козин, В. А. Писачкин // Регионология. – 2007. – № 1. – С. 5 – 15.
- 9. Студенніков І.** Транскордонне співробітництво та його місце в регіональному розвитку / І. Студенніков // Регіональна політика в країнах Європи: уроки для України / [За ред. С. Максименка]. – К., 2000. – С. 138 – 167.

10. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво : монографія / Н. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2004. – 395 с.

11. Баян А. В. Міжрегіональне транскордонне співробітництво України та Угорщини в умовах розширення Європейського Союзу (питання методології, методів і практики) : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.10.01 «Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка» / А. В. Баян. – Львів, 2006. – 30 с.

12. Регіональна політика в країнах Європи: уроки для України / [За ред. С. Максименка]. – К. : Логос, 2000. – 171 с.

13. Луцишин Н. П. Розвиток і функціонування транскордонного об'єднання Євроregionу «Буг» / Н. П. Луцишин // На шляху до Європи: український досвід євроregionів / [За ред. С. Максименка, І. Студеннікова]. – К., 2000. – С. 54 – 61.

14. Журба І. Є. Трансформація системи транскордонного співробітництва країн Центральної та Східної Європи в умовах розширеного Європейського Союзу : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / І. Є. Журба. – К., 2013. – 38 с.

15. Туркеєва К. А. Формирование конкурентного трансграничного сотрудничества сопредельных государств / К. А. Туркеєва // G-Global – Виртуальный проект VIII Астанинского экономического форума [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.group-global.org/ru/publication/view/7055>

16. Шведов В. Г. К вопросу о значении процессов глобализации и глокализации в социально-экономическом развитии регионов / В. Г. Шведов, А. Б. Голубь, А. А. Агжитов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.dvags.ru/download/rio/j2013-2/1.doc

17. Robertson R. Comments on the «Global Triad» and «Glocalization» / R. Robertson // Globalization and Indigenous Culture [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www2.kokugakuin.ac.jp/ijcc/wp/global/15robertson.html>

18. Бауман З. Глобализация. Последствия для человека и общества / З. Бауман / Пер. с англ. – М. : Издательство «Весь Мир», 2004. – 188 с.

19. Кожевников Н. Н. Глокализация: концепции, характерные черты, практические аспекты / Н. Н. Кожевников, Н. Л. Пашкевич // Вестник Северо-Восточного федерального университета им. М. К. Амосова. – 2005. – № 3. – С. 111 – 115.

REFERENCES

Balian, A. V. "Mizhrehionalne transkordonne spivrobitnytstvo Ukrainy ta Uhorshchynu v umovakh rozshyrennia IEuropeiskoho Soiuzu (pytannia metodologii, metodiv i praktyky)" [Inter-regional cross-border cooperation between Ukraine and Hungary in terms of enlargement of the European Union (methodological issues, methods and practices)]. *Avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.10.01, 2006.*

Bauman, Z. *Globalizatsiia. Posledstviia dlia cheloveka i obshchestva* [Globalization. Consequences for the individual and society]. Moscow: Ves Mir, 2004.

"Globalizatsiia i granitsy" [Globalization and the border]. <http://barentsobserver.com/ru/norway/globalizatsiia-i-granicy>

Granberg, A. G. *Osnovy regionalnoy ekonomiki* [Fundamentals of the regional economy]. Moscow: GU VShE, 2004.

Instytuty ta instrumenty rozvytku terytorii: Na shliakhu do ievropeiskykh pryntsyypiv [Institutions and Instruments Territorial Development: Towards European Principles]. Kyiv: Milenium, 2001.

Karimova, A. B. "Regiony v sovremennom mire" [Regions in the world today]. *SOTSIS*, no. 5 (2006): 32-41.

Kozin, V. V., and Pisachkin, V. A. "Globalizatsiia, glokalizatsiia, regionalizm: diskurs stanovleniia i razvitiia" [Globalization, glocalization, regionalism: discourse formation and development]. *Regionologiya*, no. 1 (2007): 5-15.

Kozhevnikov, N. N., and Pashkevich, N. L. "Glokalizatsiia: kontseptsii, kharakternye cherty, prakticheskie aspekty" [Glocalization: concepts, characteristics of practical aspects]. *Vestnik Severo-Vostochnogo federalnogo universiteta im. M. K. Amosova*, no. 3 (2005): 111-115.

Lutsyshyn, N. P. "Rozvytok i funktsionuvannia transkordonnoho ob'iednannia IEvrorehionu «Buh»" [The development and operation of cross-border association Euroregion "Bug"]. In *Na shliakhu do IEvropy: ukraïnskyi dosvid ievrorehioniv*, 54-61. Kyiv, 2000.

Mikula, N. *Mizhterytorialne ta transkordonne spivrobitnytstvo* [Inter-territorial and cross-border cooperation]. Lviv: IRD NAN Ukraine, 2004.

Rehionalna polityka v krainakh Evropy: uroky dlia Ukrainy [Regional policy in Europe: Lessons for Ukraine]. Kyiv: Lohos, 2000.

Robertson, R. "Comments on the «Global Triad» and «Glocalization»" / R. Robertson // Globalization and Indigenous Culture" <http://www2.kokugakuin.ac.jp/ijcc/wp/global/15robertson.html>

Robertson, R., and Knondker, H. "Discourses of globalization: Preliminary considerations". *International sociology*, vol. 13, no. 1 (1999): 25-40.

Rehiony Ukrainy: problemy ta priorytety sotsialno-ekonomichnoho rozvytku [Regions of Ukraine: problems and priorities of socio-economic development]. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2005.

Shvedov, V. G., Golub, A. B., and Agzhitev, A. A. "K voprosu o znachenii protsessov globalizatsii i glokalizatsii v sotsialno-ekonomicheskom razvitiu regionov" [On the question of the meaning of globalization and glocalization in the socio-economic development of regions]. www.dvags.ru/download/rio/j2013-2/1.doc

Starostina, A., and Kravchenko, V. "Sutnist ta praktychne zastosuvannia metodyky konstruiuvannia katehorialnoho aparatu ekonomichnoi nauky (na prykladi poniat «hlobalizatsiia» ta «pidpriyemnytskyi ryzyk»)" [The essence and practical application techniques of designing categorical apparatus of economic science (for example, the concepts of "globalization" and "business risk")]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, no. 128 (2011): 5-10.

Studenikov, I. "Transkordonne spivrobitnytstvo ta ioho miste v rehionalnomu rozvytku" [Cross-border cooperation and its role in regional development]. In *Rehionalna polityka v krainakh Evropy: uroky dlia Ukrainy*, 138-167. Kyiv, 2000.

Turkeeva, K. A. "Formirovanie konkurentnogo transgranichnogo sotrudnichestva sopredelnykh gosudarstv" [Creating a competitive cross-border cooperation of neighboring states]. <http://www.group-global.org/ru/publication/view/7055>

Zhurba, I. Ie. "Transformatsiia systemy transkordonnoho spivrobitnytstva krain Tsentralnoi ta Skhidnoi IEvropy v umovakh rozshyrenoho Evropeiskoho Soiuzu" [Transformation of cross-border cooperation in Central and Eastern Europe in terms of the enlarged European Union]. *Avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.02, 2013.*